

Sygn. akt II AKa 207/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Dorota Tyrała (spr.)

Sędziowie: SA – Marzanna A. Piekarska – Drązek

SA – Rafał Kaniok

Protokolant: Mateusz Jasik

przy udziale Prokuratora Małgorzaty Gołębiowskiej

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2022 r.

sprawy z wniosku M. K. (1)

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Pragi – Północ w W. sygn. akt VIII K 34/10

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawczyni oraz prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 5 lutego 2021 r., sygn. akt V Ko 54/19

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że ponad zasądzone w punkcie I. wyroku kwoty 46.284,00 (czterdzieści sześć tysięcy dwieście osiemdziesiąt cztery) złote tytułem odszkodowania oraz 180.000 (sto osiemdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia – zasądza od Skarbu Państwa na rzecz M. K. (1) tytułem odszkodowania dalszą kwotę 17.446,28 (siedemnaście tysięcy czterysta czterdzieści sześć 28/100) złotych oraz tytułem zadośćuczynienia dalszą kwotę 180.000 (sto osiemdziesiąt tysięcy) złotych, wraz z ustawowymi odsetkami od zasądzonych kwot od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;

III. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	<i>II AKa 207/21</i>

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	II	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 5 lutego 2021 r.

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – pełnomocnik wnioskodawcy

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść – pełnomocnik wnioskod.

na niekorzyść – prokurator

w całości – prokurator

w części – pełnomocnik wnioskod.

#

co do winy

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<i>1.3.2. Podniesione zarzuty</i>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów	
---	---------------	--

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

Sąd Apelacyjny nie przeprowadzał postępowania dowodowego

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Apelacja Prokuratora		
Lp.	Zarzut	
I.	<p>obraza przepisów postępowania, mająca wpływ na treść orzeczenia poprzez dokonanie błędnej oceny materiału dowodowego z przekroczeniem ram art. 7 k.p.k., tj. opinii biegłego neurologa oraz specjalisty psychiatry i biegłego sądowego z dziedziny psychologii i wniosków z niej wynikających oraz wybiórczej oceny zeznań wnioskodawczynie M. K. (1), złożonych w powyższym postępowaniu oraz zeznań świadków przesłuchanych w sprawie na okoliczność skutków tymczasowego aresztowania, co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych, w tym zakresie</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	mających wpływ na treść zaskarżonego wyroku.	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Zarzut sformułowany w apelacji prokuratora jest bezzasadny.</p> <p>W pierwszym rzędzie wskazać należy, że w postępowaniu o zadośćuczynienie i odszkodowanie dochodzonymi w trybie przepisów orzekanymi mimo, iż jest to roszczenie cywilnoprawne i znajdujące pełne osadzenie w przepisach prawa cywilnego – to rozstrzygnięcie w zakresie złożonego wniosku respektować musi normy przepisów Kodeksu postępowania karnego. Zgodnie zatem z normami gwarancyjnymi przewidzianymi w art. 434 § 1 k.p.k., który statuuje zakaz „reformationis in peius” warunkiem orzekania na niekorzyść jest nie tylko wniesienie na niekorzyść środka odwoławczego, ale przede wszystkim stwierdzenie uchybień podniesionych w środku odwoławczym. Podnosząc z kolei zarzut obrazy prawa procesowego czy błędu w ustaleniach faktycznych, aby był on skuteczny konieczne jest wykazanie przez skarżącego jakich konkretnie uchybień w procesie oceny poszczególnych dowodów dopuścił się Sąd meriti.</p> <p>W niniejszej sprawie powyższy warunek nie został spełniony. Tym samym ma on wyłącznie charakter polemiczny, bo sprowadza się do zakwestionowania stanowiska zaskarżonego wyroku przez lansowanie własnego poglądu na ocenę zebranego materiału dowodowego.</p>		

Odnosząc się wprost do sformułowanego w apelacji zarzutu w zakresie obrazy art. 7 k.p.k. stwierdzić należy, że jego treść poza stwierdzeniem, że materiał dowodowy w postaci dopuszczonych w sprawie opinii biegłego neurologa oraz specjalisty psychiatri i biegłego psychologa, zeznań wnioskodawczynie oraz przesłuchanych w sprawie świadków został przez Sąd I instancji oceniony w sposób dowolny w zakresie skutków jakie wywołało stosowane tymczasowe aresztowanie wobec M. K. (1) – nie wskazuje precyzyjnie na czym polegać miałyby owa „błędna” ocena przywołanych w zarzucie dowodów, a w dalszej części nie wykazuje do jakich wniosków prowadziłyby ocena spełniająca kryteria z art. 7 k.p.k.

Wbrew twierdzeniom skarżącego prokuratora – dowody w postaci opinii specjalisty psychiatri, biegłego psychologa oraz biegłego neurologa zostały poddane właściwej analizie w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Z uzasadnienia apelacji wynika, że sam skarżący dostrzega, iż biegli psychiatra i psycholog stwierdzili, iż fakt tymczasowego aresztowania M. K. (1) miał wpływ na różne sfery jej życia – w tym stwierdzili u wnioskodawczynie objawy pod postacią anhedonii, obniżonego nastroju, przeświadczenia o (niskim) poczuciu własnej wartości, lekowego zaopatrzenia neutralnych sytuacji uwidocznionych w wywiadzie, jako przetrwałe. Skarżący prokurator sam także przytacza w apelacji ocenę biegłych, że „uchwycona deregulacja życia psychicznego badanej jest jednoznacznie umocowana w

zdarzeniach z okresu aresztowania czyniąc go dla niej spustowym i wyzwalającym.” Prokurator nie podważa także wniosków płynących z opinii biegłego neurologa – ten zaś stwierdził, że niewątpliwie u wnioskodawczynie obecne są objawy, co najmniej napięcia emocjonalnego z elementami zespołu lękowego i w tym zakresie pobyt w AŚ wpłynął negatywnie na stan zdrowia psychicznego wnioskodawczynie i jej funkcjonowanie. Okoliczność, że z tejże samej opinii wynika, iż w zakresie neurologicznym nie zachodzą podstawy do określenia trwałego uszczerbku na zdrowiu w związku ze stresem wynikającym z zastosowanego środka zapobiegawczego i pobytu w AŚ – nie podważa w żaden sposób pozostałych ocen, odnoszących się do innej sfery niż neurologia, bo do płaszczyzny ocenianej głównie na gruncie psychiatrii i psychologii. Powyższe zgodne w swej wymowie opinie jednolicie świadczą natomiast o tym, że mimo wieloletniego już upływu czasu od chwili pozbawienia wnioskodawczynie wolności w niniejszej sprawie w chwili przeprowadzenia badania M. K. (1) przez biegłych – stwierdzono określone symptomy deregulacji życia psychicznego, mającej wpływ na różne sfery jej życia, co szczegółowo i jednoznacznie wykazali w wydanych opiniach. Podkreślenia wymaga, że wydane opinie miały na względzie dostępną dokumentację medyczną M. K. (1) – w tym zapisy co do udzielonej opieki lekarskiej jej udzielonej podczas pobytu w areszcie śledczym, co dokumentują zapisy w książce zdrowia tymczasowo aresztowanej (vide opinia sądowa psychiatryczno– psychologiczna, k.

163-175 i opinia biegłego neurologa, k. 181-184).

Podobnie ocenić należy sformułowany w apelacji prokuratora zarzut wybiórczej oceny zeznań wnioskodawczyni M. K. (1), złożonych w niniejszym postępowaniu oraz zeznań świadków przesłuchanych w sprawie – prokurator nie wykazał w jakim zakresie wskazany materiał dowodowy nie spełnia kryteriów wyznaczonych treścią art. 7 k.p.k. Analiza tak treści zarzutu, jak i argumentacji przytoczonej na jego uzasadnienie – de facto sprowadza się do streszczenia okoliczności podawanych w zeznaniach wnioskodawczyni oraz zeznań składanych w niniejszej sprawie przez świadków M. K. (2), J. B. oraz M. S.. Ponownie zatem należy podkreślić, że od podmiotu fachowego, jakim jest skarżący prokurator, wymagane jest, by wykazał, które ze wskazanych dowodów zostały ocenione przez Sąd I instancji w sposób dowolny, w jakim zakresie, a w efekcie jak powinien zostać oceniony prawidłowo wskazany dowód. Dopiero wówczas zostanie wykazany wpływ uchybienia na treść wyroku – co jest niezbędne w świetle regulacji z art. 438 pkt 2 k.p.k.

Twierdzenia zatem zawarte w apelacji prokuratora, że wysokość kwoty zasądzonej przez prokuratora jest primo: nieadekwatna do doznanej krzywdy, a w efekcie secundo: zasądzona kwota z tytułu zadośćuczynienia jest wygórowana – nie idą w parze z przedstawieniem rzeczowych argumentów, dlaczego ta kwota, przyznana za 6 miesięcy tymczasowego aresztowania, w okolicznościach precyzyjnie odtworzonych przez Sąd

Okręgowy, w ocenie apelującego, jest zawyżona i jakie fakty miałyby znacząco wpływać na obniżenie zadośćuczynienia do kwoty 100.000 uważanej przez skarżącego za sprawiedliwą.

Nie odmawiając skarżącemu prawa do własnej oceny znaczenia okoliczności branych pod uwagę przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, zaznaczyć należy, że dopóki nie wykaże on wadliwości skarżonego rozstrzygnięcia, także w sferze motywacyjnej – jego zapatrywania na kwestię wysokości oczekiwanego przez wnioskodawcę zadośćuczynienia nie stanowią argumentu pozwalającego na skuteczne zwalczanie stanowiska Sądu meriti.

Lp.	Zarzut	
II.	obraza przepisów postępowania, mająca wpływ na treść orzeczenia art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i 424§1 k.p.k. polegająca na ustaleniu okoliczności faktycznych w sposób dowolny i wybiórczy z pominięciem części materiału dowodowego, mającego istotne znaczenie dla ustalenia krzywdy powstałej w wyniku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, tj. informacji z akt osobowych Aresztu Śledczego W. – G. dotyczących zachowania wnioskodawczynie i właściwości adaptacyjnych, informacji dot. udzielonych widzeń, kontaktu z obrońcą oraz książki zdrowia dotyczącej stanu zdrowia M. K. (1) w czasie jej pobytu w Areszcie Śledczym w okresie od 27 listopada 2001 r. do 17 maja 2002 r.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Pełną aktualność zachowują uwagi przedstawione przez Sąd odwoławczy przy ocenie dokonanej zarzutu sformułowanego w punkcie I. apelacji prokuratora (omówione w punkcie 3.1 niniejszego uzasadnienia). Zarzut ma charakter wyłącznie polemiczny i nie przedstawia w istocie argumentów mogących podważyć trafność dokonanych ocen Sądu I instancji w zakresie odnoszącym się do zapisów w aktach osobowych Aresztu Śledczego W. – G..</p> <p>W pierwszym rzędzie odnotować należy, że zapisy zawarte w aktach osobowych M. K. (1) podlegały analizie Sądu meriti – o czym świadczy treść uzasadnienia. Co więcej – były one przedmiotem analizy biegłych – o czym świadczą wydane w sprawie opinie sądowe: z zakresu psychiatrii i psychologii oraz biegłego neurologa.</p> <p>Eksponowane przez skarżącego prokuratora w uzasadnieniu apelacji okoliczności wynikające z zapisów akt osobowych M. K. (1) Aresztu Śledczego W. – G. o umożliwieniu jej wielokrotnych zezwoleń na kontakt z rodziną i adwokatem, braku skarg i wniosków ze strony osadzonej, a także właściwe wywiązywanie się z obowiązków w związku z pełnieniem „funkcji starszej celi” w połączeniu z wnioskami wychowawcy odnośnie tego, że „sprawiała wrażenie osoby spokojnej i zrównoważonej” oraz, że „wstępna obserwacja zachowania osadzonej” wskazuje, iż „dosyć dobrze adoptowała się do warunków</p>	

życia w izolacji” – w istocie stoją w kontrze z przytoczonymi przez prokuratora zapisami książki zdrowia aresztu, a z tych wynika, iż „wnioskodawczyni z uwagi na jej stany depresyjne związane z reakcją adaptacyjną związaną z pobytem w areszcie została skierowana do lekarza psychiatry, od którego otrzymywała leki”. W tej sytuacji stwierdzić należy, że w oparciu o podnoszone w apelacji prokuratora okoliczności w żaden sposób nie można zdeprecjonować wniosków płynących z opinii sądowych, a te kategorycznie wskazują na konsekwencje daleko głębsze, niż chciałby to widzieć skarżący.

Wobec tego Sąd Apelacyjny uznał stanowisko Sądu Okręgowego jako w pełni przekonujące. Przekonanie to jest efektem kontroli odwoławczej postępowania dowodowego i logicznie wyczerpującej argumentacji Sądu Okręgowego zawartej w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Dokument ten spełnia wymagania art. 424 k.p.k., a więc zarzuty naruszenia tego przepisu oceniono jako całkowicie bezpodstawne.

Lp.	Zarzut	
III.	<p>obraza przepisów postępowania, mająca wpływ na treść orzeczenia art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i 424§1 k.p.k. w zakresie zasądzzonego na rzecz wnioskodawczyni odszkodowania za poniesioną szkodę majątkową w kwocie 46.284,00 złotych odwołując się jedynie, jak wynika z treści uzasadnienia wyroku, na klauzulę waloryzacyjną, stopę inflacji bez powołania biegłego w tym przedmiocie, co uniemożliwia</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>

	kontrolę prawidłowości ustaleń w tym zakresie.	
Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Zarzut prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie.</p> <p>Sprowadza się on w istocie do lansowania poglądu, że w sprawie winien być powołany biegły w celu wyliczenia szkody przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych przez Sąd w niniejszej sprawie. Tymczasem zarówno dyspozycja art. 7 k.p.k., jak i art. 193 § 1 k.p.k. nie zakazuje Sądowi czynienia własnych ustaleń obejmujących jakiegokolwiek wiadomości ze sfery wyliczeń matematycznych. „Domeną biegłych są "wiadomości specjalne", a więc takie wiadomości faktyczne czy praktyczne, które wykraczają poza przeciętne umiejętności czy wiedzę. Wiedza dostępna dla dorosłego człowieka o odpowiednim doświadczeniu życiowym i wykształceniu (zob. wyrok SN z 15 kwietnia 1976 r., II KR 48/76, OSNKW 1976/10-11, poz. 133) może natomiast zostać zastąpiona wiedzą i doświadczeniem sędziowskim.”(tak przykładowo: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2021 r., IV KK 574/20). W realiach niniejszej sprawy Sąd okręgowy przyjął za podstawę waloryzacji wskaźnik inflacji. Słuszność tej metody wielokrotnie już potwierdziło orzecznictwo Sądu Najwyższego (przykładowo: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie sygn. akt I CSK 475/09). Sąd do wyliczeń zastosował tzw. „procent składany”, uwzględniając obwieszczenia GUS</p>		

o inflacji w czasookresie od 2002 roku (opuszczenie Aresztu Śledczego) do 2021 roku (wydanie wyroku przez Sąd I instancji w przedmiotowej sprawie). Tym samym wyliczenia w zakresie wysokości odszkodowania nie wymagają wiadomości specjalnych, a stanowią jedynie wynik prostego wyliczenia matematycznego w zakresie m.in. waloryzacji kwoty 30.000 zł (6 miesięcy tymczasowego aresztowania po 5000 zł miesięcznego wynagrodzenia) o wysokość inflacji z zastosowaniem procentu składanego. Zgodnie z obwieszczeniami GUS inflacja w 2002 r. – wynosiła 1,9%, w 2003 r. – 0,8%, w 2004 r. – 3,5%, w 2005 r. – 2,1%, w 2006 r. – 1,0 %, w 2007 r. – 2,5%, w 2008 r. – 4,2%, w 2009 r. – 3,5%, w 2010 r. – 2,6 %, w 2011 r. – 4,3%, w 2011 r. – 4,3 %, w 2012 r. – 3,7 %, w 2013 r. – 0.9 %, w 2014r. – 0,0 %, w 2015 r. – minus 0,9 % (deflacja) , w 2016 r. – minus 0,6 % (deflacja), w 2017 r. – 2 %, w 2018 r. – 1,6 %, w 2019 r. – 2,3 %, w 2020 r. – 3,4 %, w 2021 r. – 5,1%.

Przypomnieć także należy, że procent składany – to oprocentowanie polegające na tym, że odsetki za dany okres doliczane są do wkładu (podlegają kapitalizacji) i w ten sposób „składają się” na zysk wypracowany w okresie następnym.

Sąd I instancji prawidłowo uznał, że taki sposób wyliczenia jest najbardziej odpowiadający słusznemu i zgodnemu z zasadami współżycia społecznego odzwierciedleniu zmiany wartości zasądzonego odszkodowania z tytułu braku wypłaty wynagrodzenia należnego wnioskodawczyni w okresie pozbawienia jej wolności. W tej części odszkodowanie zostało wyliczone prawidłowo. Niemniej

ustalona wysokość odszkodowania nie uwzględnia innych składników składających się na powstałą szkodę, co zostało omówione w części 5.2 niniejszego uzasadnienia.		
	Wniosek	
<p>- o zmianę wyroku poprzez zasądzenie na rzecz M. K. (1) z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w kwocie 100 (sto) tysięcy złotych;</p> <p>- w zakresie zasądzonych odszkodowania za poniesioną szkodę majątkową o uchylenie wyroku w tym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku o zmianę wyroku – w kierunku postulowanym przez prokuratora – z przyczyn omówionych przy odniesieniu się do sformułowanych zarzutów.</p> <p>Brak podstaw do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania – wobec braku zaistnienia przyczyn z 437 § 2 k.p.k.</p>		
Apelacja Pełnomocnika wnioskodawcy		
Lp.	Zarzut	

	<p>rażące naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:</p> <p>- błędną wykładnię art. 361§2 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. poprzez ograniczenie szkody wnioskodawczyni M. K. (1) z tytułu niesłusznego tymczasowego aresztowania do utraconego wynagrodzenia za pracę, podczas gdy na skutek tego zdarzenia M. K. (1) nie mogła kontynuować studiów podyplomowych i poniosła szkodę majątkową w kwocie 8400 zł z tytułu zapłaty czesnego, szkodę w postaci 7125, 50 zł z tytułu zaległości kredytowych w płaceniu rat kapitałowych i odsetek w kredycie mieszkaniowym, spowodowaną brakiem możliwości dokonywania opłat na skutek tymczasowego aresztowania, szkodę w kwocie 4249 zł z tytułu zaległości niezapłaconych odsetek, wynikających z wypowiedzenia kredytu przez IV Oddział (...) umowy rachunku oszczędnościowo rozliczeniowego i kredytu odnawialnego w rachunku na skutek niedokonywania opłat spowodowanych przez tymczasowe aresztowanie oraz 1870,80 zł z tytułu zaległości w opłacie czynszu za mieszkanie w W.,</p> <p>- art. 358(1)§3 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. przez zastosowanie waloryzacji do odszkodowania za poniesioną szkodę, związaną z utratą wynagrodzenia za pracę spowodowaną tymczasowym aresztowaniem w oparciu o stopę inflacji, a nie w oparciu o wysokość przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2002 r. które odzwierciedla realny wzrost wynagrodzenia w stosunku do 2002 r.,</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
--	---	---

	<p>- art. 552§1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 445§1 i 2 k.c. oraz art. 448 k.c. poprzez błędną ich wykładnię i zasądzenie niewspółmiernie niskiej do rozmiaru krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię kwoty zadośćuczynienia, podczas gdy całokształt okoliczności sprawy, w tym okoliczności aresztowania, długotrwały okres izolacji, warunki w jakich znajdowała się wnioskodawczyni w areszcie, długotrwała rozłąka z rodziną, wpływ na relacje wnioskodawczyni z bliskimi oraz w środowisku zawodowym, a także wpływ tymczasowego aresztowania na psychikę wnioskodawczyni, który powoduje, że nie może ona podjąć przemawiają za zasądzeniem kwoty wskazanej we wniosku.</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Apelacja pełnomocnika wnioskodawczyni okazała się częściowo zasadna.</p> <p>Sąd okręgowy oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy prawidłowo dostrzegł okoliczności mające wpływ na rozmiar krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię – niemniej nie nadał im właściwej rangi przy szacowaniu wysokości zasądzzonego zadośćuczynienia, zaś w przypadku dochodzonego odszkodowania ustalając wysokość szkody powstałej w wyniku niesłusznego tymczasowego aresztowania – nie uwzględnił wszystkich następstw, które były skutkiem tymczasowego aresztowania, które okazało się niewątpliwie niesłuszne.</p>		

<p>Z uwagi na fakt, że nie został wniesiony wniosek o sporządzenie uzasadnienia przez skarżącego pełnomocnika wnioskodawczyni, czy wnioskodawczynię – zbędne jest szczegółowe odnoszenie się do zarzutów zgłoszonych przez tego skarżącego i całości argumentacji przytoczonej na ich poparcie. W części w jakiej zarzuty okazały się trafne i skuteczne – Sąd Apelacyjny zajął stanowisko w pisemnym uzasadnieniu w części 5.2 dotyczącej dokonanych zmian w wyroku Sądu I instancji.</p>		
	Wniosek	
<p>o uchylenie lub zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie kwoty 250.319 zł tytułem odszkodowania i 450.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę spowodowaną niesłusznym tymczasowym aresztowaniem.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>wniosek zasadny w części w jakiej zmieniono wyrok Sądu I instancji – omówione w części 5.2 niniejszego uzasadnienia.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	<p>Brak okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu.</p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	

<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p><u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p><i>utrzymano w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.</i></p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>po dokonaniu zmian omówionych w punkcie 5.2 - orzeczenie Sądu I instancji prawidłowe.</p>	
<p><u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p><i>zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że ponad zasądzone w punkcie I. wyroku kwoty 46.284,00 (czterdzieści sześć tysięcy dwieście osiemdziesiąt cztery) złote tytułem odszkodowania oraz 180.000 (sto osiemdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia – zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz M. K. (1) tytułem odszkodowania dalszą kwotę 17.446,28 (siedemnaście tysięcy czterysta czterdzieści sześć 28/100) złotych oraz tytułem zadośćuczynienia dalszą kwotę 180.000 (sto osiemdziesiąt tysięcy) złotych, wraz z ustawowymi odsetkami od zasądzonych kwot od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.</i></p>	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	
<p>W rozpoznawanej sprawie zasadność roszczenia wnioskodawczyni o odszkodowanie i zadośćuczynienie w oparciu o treść art. 552§ 1 i 4 k.p.k. nie było kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, tak w zakresie dochodzonego zadośćuczynienia, jak</p>	

i odszkodowania. Sformułowane we wniesionych apelacjach zarzuty kwestionują w istocie odpowiedniość zasądzonych na rzecz wnioskodawczyni kwot zadośćuczynienia i odszkodowania.

Częściowo słuszna okazała się apelacja pełnomocnika wnioskodawczyni odnosząca się tak co do wysokości zasądzonego zadośćuczynienia, jak i odszkodowania.

Wnioskowana przez apelującego pełnomocnika kwota 450.000 zł za 6 miesięczny okres pozbawienia wolności wnioskodawczyni jest kwotą wygórowaną. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego arestowania uprawnionym jest korzystanie z bogatego orzecznictwa sądów powszechnych i Sądu Najwyższego wydanego na tle art. 552 k.p.k., orzecznictwa sądowego wydanego na tle art. 445 k.c., a także doktryny i literatury prawniczej.

Pojęcie "sumy odpowiedniej" użyte w art. 445 § 1 k.c. w istocie ma charakter nieokreślony; niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego, utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa; nie może prowadzić do nadmiernego bogacenia się (por. wyrok SN z dnia 22.04.1985, II CR 94/85, wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 681/98, OSNAP 2000/16/626, wyrok SN z 14.02.2008r, II CSK 536/07, A. Szpunar: Głosa do orzeczenia SN, II CR 201/65, PiP 1967, nr 8 - 9, s. 419, Kodeks cywilny, komentarz, praca zbiorowa, Warszawa 1972, t. II, s. 1103 - 1109).

Wysokość zadośćuczynienia wobec niewymierności szkody niemajątkowej nie jest możliwa do precyzyjnego ustalenia. Przyznając odpowiednią kwotę z tego tytułu Sąd winien opierać się na rzetelnych i zindywidualizowanych kryteriach mających oparcie w przeprowadzonych dowodach. Wysokość zadośćuczynienia zależy w szczególności od długości okresu, w ciągu którego wnioskodawca był niesłusznie pozbawiony wolności, warunki pobytu w

areszcie, możliwości korzystania z opieki medycznej, psychologicznej, możliwości utrzymywania kontaktu z rodziną, leczenia szpitalnego, czy stosowano wobec osoby pozbawionej wolności w sposób bezprawny przemoc, a także wpływ tymczasowego aresztowania na życie i zdrowie osoby bezprawnie pozbawionej wolności.

Sąd okręgowy bardzo dokładnie przeanalizował materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie i generalnie uwzględnił wszystkie elementy istotne przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Z uzasadnienia wyroku wynika, że wzięte zostały pod uwagę warunki pobytu w areszcie, w tym wynikające z zapisów znajdujących się w teście osobowej M. K. (1) i jej książeczce zdrowia prowadzonej przez areszt. Sąd ten wskazał, że w trakcie pobytu w izolacji penitencjarnej M. K. (1) nie doznała bezpośredniej przemocy fizycznej ze strony więźniów czy funkcjonariuszy Służby Więziennej – przy czym była świadkiem przemocy pomiędzy współosadzonymi, jak i próby samobójczej, ona sama starała się nie wchodzić w konflikty. Jako okoliczności decydujące o wysokości zadośćuczynienia przede wszystkim uznał:

- fakt, że wnioskodawczyni nigdy wcześniej nie przebywała w izolacji więziennej co powodowało dyskomfort psychiczny, gdyż znalazła się w nieznanych dotąd realiach,
- ciężko jej było odnaleźć się w tych warunkach, zwłaszcza, że wiedziała o niesłuszności tego środka, a więc towarzyszyło jej silne poczucie niesprawiedliwości,
- w trakcie izolacji więziennej w związku z tymczasowym aresztowaniem wnioskodawczyni korzystała z pomocy psychologa i psychiatry, z czasem podawano jej też leki,
- wpływ izolacji więziennej na dalsze życie M. K. (1), która nadal odczuwa skutki pobytu w areszcie – nigdy nie wróciła do pracy w banku, odczuwa nadal strach, silne bóle głowy, problemy z wysokim ciśnieniem, nadal korzysta z pomocy psychologicznej, czuje odrzucenie w społeczeństwie nie tylko swoje, ale i jej rodziny.

Sąd meriti chociaż nie pominął zatem żadnego z kryteriów koniecznych do oszacowania należnej kwoty z tytułu zadośćuczynienia, to całościowa ich ocena prowadzi do wniosku, że zasądzona kwota jest zbyt niska. Podzielić należy argumentację skarżącego pełnomocnika, że w przedmiotowym przypadku M. K. (1) w dalszym ciągu pozostaje

osobą wykluczoną ekonomicznie i społecznie na skutek urazu związanego z tymczasowym aresztowaniem, ponosi dotkliwe skutki tego urazu nie tylko w postaci rozstroju zdrowia psychicznego, ale także ma wpływ na jej funkcjonowanie społeczne i zawodowe. Przed zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem M. K. (1) była zastępcą naczelnika wydziału w banku, podwyższała swoje kwalifikacje, podjęła studia podyplomowe, jej sytuacja finansowa była stabilna – zderzenie z rzeczywistością aresztu śledczego wywołało u niej tak duży uraz psychiczny, że pomimo upływu prawie 20 lat od zaistnienia jej tymczasowego aresztowania, nigdy nie wróciła do normalnego życia, tak w sferze prywatnej, jak i zawodowej. Dostrzegając zatem wszystkie powyższe negatywne i utrwalone konsekwencje niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, ustalone przez Sąd Okręgowy, jak i wyszczególnione w apelacji pełnomocnika Sąd Apelacyjny uznał, że uzasadniają one podwyższenie zasądzonej kwoty z tytułu zadośćuczynienia o dalszą kwotę 180.000 zł. Dopiero wówczas w sposób rzeczywisty i proporcjonalny do doznanej przez wnioskodawczynię krzywdy zadośćuczynienie zrekompensuje jej rozmiar. Wysokość zasądzonych zadośćuczynienia, przede wszystkim z uwagi na długofalowe konsekwencje tymczasowego aresztowania w przedmiotowej sprawie równocześnie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, stanowiąc właściwą rekompensatę za doznaną krzywdę nie prowadzi do nieuzasadnionego wzbogacenia.

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy okazała się zasadna również w tym sensie, że doprowadziła do zmiany wyroku Sądu Okręgowego w zakresie przyznanego odszkodowania i jego podwyższenia o kwotę 17.446,28 zł. Powyższe wynika z faktu, że Sąd okręgowy przy ustalaniu szkody pominął kwoty wynikające z poniesienia przez wnioskodawczynię opłat z tytułu wpisowego (kwota 500 zł) i czesnego (kwota 3.700 zł) w związku ze studiami podyplomowymi na Wydziale Nauk Politycznych (...) w P. (łącznie kwota 4.200), z tytułu kredytu mieszkaniowego (6 miesięcy w kwocie 1.100 zł plus 875,42 zł odsetek – łącznie 7.125,50 zł), konieczności jednorazowej spłaty kwot wynikających z udzielonego kredytu odnawialnego wobec wypowiedzenia umowy przez bank (6 miesięcy x 708,33 – łącznie 4249,98 zł) oraz konieczności zapłaty czynszu do wspólnoty mieszkaniowej (6 miesięcy po 311,80 zł – łącznie 1870,80 zł). Przyznana dodatkowo kwota w wysokości 17.446,28 zł

wynikająca ze zobowiązań wnioskodawczyni powstałych w czasie trwania tymczasowego aresztowania ze wskazanych wyżej tytułów, które w odniesieniu do opłat mieszkaniowych, kredytu mieszkaniowego i kredytu odnawialnego na rachunku bankowym zostały w imieniu wnioskodawczyni pokryte przez osoby trzecie (przez brata) i które zobowiązana była zwrócić, stanowią szkodę powstałą niewątpliwie na skutek niesłusznego tymczasowego aresztowania. (vide przykładowo: uchwała Zgrom. Ogólnego SN z 07.06.1958 r., Prez. 729/58, OSN 1958). W pozostałym zakresie zarzuty stawiane orzeczeniu Sądu I instancji nie są trafne. W ocenie Sądu odwoławczego zasadne są jedynie żądania pełnomocnika wnioskodawcy w zakresie dokonania waloryzacji kwoty odszkodowania z tytułu wynagrodzenia o pracę, wszak Sąd o kwocie tej orzekał prawie 20 lat po powstaniu szkody.

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż zgodnie z treścią art. 358¹ § 3 k.c. w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, Sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie. Przepis art. 358¹ § 3 k.c. stanowi wyraz tzw. "prawa sędziowskiego", brak w nim wskazówek konkretyzujących mierniki dokonywanej przez sąd waloryzacji świadczeń pieniężnych. W materii tej rozstrzygające musi być więc uznanie sędziowskie, oparte na wszechstronnym rozważeniu okoliczności danej sprawy, (uchwała SN z dnia 10 kwietnia 1992 r., III CZP 126/91, OSN 1992, nr 7-8, poz. 121, Wokanda 1992, nr 7, s. 2).

Proponowana przez skarżącego pełnomocnika metoda waloryzacji odszkodowania w oparciu o wysokość przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce w roku 2002 r i odniesienie go do wynagrodzenia otrzymywanego przez wnioskodawczynię – słusznie nie została zastosowana przez Sąd I instancji jako mało miarodajna, a zastosowano do wyliczeń metodę procentu składanego (o czym szerzej w punkcie 3.III niniejszego uzasadnienia przy omawianiu apelacji prokuratora). Sąd Apelacyjny w pełni podziela argumentację Sądu I instancji – i jej ponowne przytaczanie byłoby zbędne.

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<i>Nie dotyczy</i>	
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</u>	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia	
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>	
<i>Nie dotyczy</i>	
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Brak innych rozstrzygnięć.	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	kosztami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa.

7. PODPIS
Marzanna A. Piekarska – Drażek Dorota Tyrła Rafał Kaniok

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	I		
Podmiot wnoszący apelację	prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wyrok Sąd Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 5 lutego 2021 r.		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność	

	kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>		
Kolejny numer załącznika	II	
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik wnioskodawczyni	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wyrok Sąd Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 5 lutego 2021 r.	
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<i>1.4. Wnioski</i>		
#	uchylenie	# zmiana